

RIKTLINJER

KREATIVA STÄDER

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

unesco.se

Svenska Uneskorådet
Swedish National
Commission for UNESCO

Riktlinjer för Unescos kreativa städer i Sverige 2019–2021

Unescos nätverk för kreativa städer inrättades 2004 för att stödja internationellt samarbete mellan städer som identifierat kreativitet som en strategisk faktor för hållbar stadsutveckling. I nätverket arbetar städerna inom ett av sju områden: hantverk och folklig konst, digitala konstnärliga uttryck, film, design, gastronomi, litteratur eller musik.

Nätverkets mål är att:

- Stimulera och stärka kreativa städers initiativ för att göra kreativitet till en oundgänglig del av stadsutveckling, särskilt genom partnerskap mellan offentlig och privat sektor samt civila samhället.
- Stärka alla delar i arbetet med kulturaktiviteter, varor och tjänster: skapande, produktion, distribution och spridning.
- Utveckla nav för kreativitet och innovation samt utöka möjligheterna för konstnärer och andra yrkesarbetande inom kultursektorn.
- Förbättra tillgång till och deltagande i kulturlivet, inklusive kulturella varor och tjänster, särskilt för marginaliserade grupper och personer.
- Integrera kultur och kreativitet i lokala utvecklingsplaner och strategier.

Nätverket har växt mycket på kort tid och omfattar idag 180 städer i 72 länder. Två städer i Sverige ingår idag i nätverket. Östersund utsågs 2010 till kreativ stad inom gastronomi. Norrköping utsågs som kreativ stad inom musik 2017.

De kreativa städerna och Unesco har årliga möten som arrangeras av en kreativ stad i nätverket. Möten mellan städerna inom de olika områdena, i de så kallade sub-grupperna, äger också rum på regelbunden basis. Det finns ingen bestämd ordning för hur ofta de ska ses. Idag träffas städerna inom musik två gånger per år. Städerna inom gastronomi träffas ad hoc, oftast fler än två gånger per år.

Vart fjärde år ska de kreativa städerna rapportera om sitt arbete till Unesco.

Nätverket finansieras inte med Unescos reguljära budget utan bekostas helt av extrabudgetära medel.

Det finns flera internationella överenskommelser och dokument som är relevanta för de kreativa städernas arbete.¹ För de kreativa städerna i Sverige är även *Strategi för Sveriges samarbete med Unesco 2018–2021* och *Strategi för Svenska Unescorådets verksamhet i Sverige 2018–2021* viktiga utgångspunkter för arbetet.

Syftet med riktlinjer för Unescos kreativa städer i Sverige är att etablera och sätta ramarna för vad som förväntas av de kreativa städerna, på global, nordisk och nationell nivå samt i förhållande till Svenska Unescorådet (och vice-versa). Riktlinjerna har tagits fram av Svenska Unescorådet i samarbete med de kreativa städerna i Sverige.

Målen för de kreativa städerna i Sverige listas nedan.

På ett allmänt plan ska de kreativa städerna:

- Utgå från Unescos övergripande syfte som är att skapa fred, utrota fattigdom, bidra till hållbar utveckling och till interkulturell dialog genom utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation.

På global nivå ska de kreativa städerna:

- I kontakter med Unesco och vid internationella möten verka i linje med *Strategi för Sveriges samarbete med Unesco 2018–2021*, särskilt vad gäller jämställdhet och konstnärlig frihet, samt bidra

¹

- Mission statement for Creative Cities Network
- Strategiskt ramverk för kreativa städer (2017)
- FN:s agenda för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling: Agenda 2030
- FN:s agenda för hållbar stadsutveckling: New Urban Agenda
- Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar (2005)
- Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet (2003)
- Unescos rekommendation om konstnärens ställning (1980)

till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet i linje med FN:s mål i Agenda 2030 med särskilt fokus på hållbarhetsmål 11 om hållbara städer och samhällen och mål 17 om globalt partnerskap.

- Bidra till det globala nätverket för de kreativa städerna genom att vara en aktiv medlem, delta i arbetet på övergripande nivå och på sub-gruppnivå, samt stärka strukturerna för arbetet.
- Bidra till en god styrning av nätverket. Detta innebär bl.a. att bidra till en hållbar struktur för mötena i nätverket och till en hållbar medverkan från resurssvaga städer.
- I dialoger om nätverkets framtid verka för ett hållbart, kvalitativt och välfungerande nätverk med en jämn geografisk fördelning av kreativa städer.
- Samarbeta med de kreativa städerna i Norden i syfte att få större genomslag för gemensamma positioner på global nivå.

På nationell nivå ska de kreativa städerna:

- Bedriva ett långsiktigt och hållbart arbete med nätverket, vilket bland annat innebär att det ska finnas tillräckliga resurser för genomförandet av den egna verksamheten som kreativ stad.
- Bidra till genomförandet av Agenda 2030 genom att verka för en hållbar utveckling på lokal och regional nivå. Detta inkluderar ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.
- Förankra arbetet med nätverket på lokal nivå, inklusive i relevanta styrdokument och strategier på kommunal-, och där relevant, regional nivå.
- Samarbeta med andra kreativa städer i syfte att dra nytta av varandras lärdomar och erfarenheter.

- Samarbeta och utbyta erfarenheter med andra relevanta aktörer inom offentlig och privat sektor.
- Samarbeta och utbyta erfarenheter med de andra ”Unesco-koncepten” som finns i Sverige².
- I slutet av varje år rapportera om sitt arbete till Svenska Unescorådet. Rapporterna skrivs på engelska så att de kan användas som utgångspunkt för de vart fjärde år återkommande rapporterna till Unesco.

Svenska Unescorådet ska:

- I enlighet med *Strategi för Svenska Unescorådets verksamhet i Sverige 2018–2021*, tills vidare avvakta med att verka för att fler städer i Sverige ansöker om medlemskap i nätverket för kreativa städer i syfte att skapa tydliga rutiner och säkerställa kvaliteten i arbetet innan nätverket växer ytterligare.
- Vara ett stöd för de kreativa städerna i deras globala arbete, i utrikespolitiska frågor samt i frågor som kräver diplomatisk färdighet.
- Förmedla kontakter mellan de kreativa städerna och relevanta aktörer i syfte att skapa dialog och möjliggöra samarbeten.
- Årligen sammankalla de kreativa städerna i Sverige till ett gemensamt möte för att informera om svenska prioriteringar och det globala arbetet samt uppmuntra till utbyte av information mellan städerna.
- Bedöma svenska städers ansökningar till nätverket och avgöra om de är lämpliga kandidater.

² T.ex. Världsarv, immateriella kulturarv, biosfärområden, världsminnen m.fl.